

El frau democràtic d'un mínim de participació en el Referèndum

written by Uriel Bertran | 15 de desembre de 2016

Periòdicament sorgeix la proposta d'establir un mínim de participació en el referèndum vinculant sobre la independència que se celebrarà el setembre de 2017 amb l'argument que "Europa ens obliga a establir un mínim de participació per tal d'acceptar els resultats del referèndum".

Res més lluny de la realitat i de tot sentit democràtic. De la realitat perquè precisament el que recomana Europa és el contrari: que no s'estableixi cap mínim de participació en els referèndums. I ho fa a través del principal document de referència sobre la celebració de referèndums: el "Codi de bones pràctiques sobre referèndums" aprovat en el Consell per les Eleccions Democràtiques, depenent del Consell d'Europa, i en la Comissió de Venècia, la comissió assessora del Consell d'Europa en matèria jurídica, el desembre de 2006 i el març de 2007 respectivament.

Dit això, algú pot tenir la temptació de posar com a referència el cas del referèndum de Montenegro, on la Unió Europea va condicionar l'acceptació de la independència a una participació del 50% i a un 55% de Sí. En aquest cas cal evidenciar que l'aprovació del "Codi de bones pràctiques sobre referèndums" és posterior a l'esmentat referèndum (que es celebrà el 21 de maig de l'any 2006), i per tant, aquest Codi esmena a la totalitat la imposició que establí la Unió Europea sobre participació per tal d'acceptar la independència de Montenegro. Per cert, una imposició planejada –i posteriorment acceptada- pel llavors responsable de política exterior i seguretat comuna de la Unió Europea, l'espanyol Javier Solana.

No només el plantejament d'un mínim de participació "perquè Europa ens obliga" és perillós per fals, sinó que és encara més perillós per antidemocràtic, en vulnerar tot principi d'equitat entre les opcions del Sí i el No. Els convocants del referèndum i els seus defensors no podem en cap cas –encara que sigui per manca d'informació- fer plantejaments que distorsionarien la voluntat popular. El referèndum català ha de ser un exemple de bones pràctiques, com ho va ser el d'Escòcia on, per suposat, no es va establir cap mínim de participació.

El propi "Codi de bones pràctiques sobre referèndums" estableix amb claredat que –i reproduïxo literalment-: "En base a l'experiència en l'àrea de referèndums es recomana que no sigui establerta cap provisió d'un mínim percentatge de participació. Si s'estableix serà de l'interès dels oponents a la pregunta que es sotmet a votació abstenir-se en lloc de votar en contra. Per exemple, si el 48% del cens d'electors està a favor de la proposta, el 5% en contra i el 47% restant s'absté. El 5% que s'oposa pot imposar el seu punt de vista tot i estar en clara minoria".

És per això que en el text es determina amb claredat que "no s'ha d'establir cap mínim de participació perquè això implicaria assimilar els votants que s'abstenen amb els que voten no".

Més clar no pot ser el principal acord europeu en matèria de bones pràctiques sobre referèndums que us he reproduït. Crec que no cal afegir cap argument addicional als del text original.